

Päivämäärä

3.12.2020

Dnro

VN/13154/2020

Voimaantulo- ja voimassaoloaika

17.12.2020 - toistaiseksi

Kumoaa / Muuttaa

Maa- ja metsätalousministeriön asetus afrikkalaisen sikaruton vastustamisesta (10/14) 5, 13, 19, 22, 23, 24, 26, 29, 30, 32–34 a ja 35 d § sekä liite 2, sellaisina kuin niistä ovat 32–34 a ja 35 d § asetuksessa 12/16

Valtuutussäännökset

Eläintautilaki (441/2013) 32—34, 58 ja 69 §

Vastaavat EU-säädökset

Neuvoston direktiivi 2002/60/EY (32002L0060); EYVL N:o L 192, 20.7.2002, s. 27

Komission päätös 2003/422/EY (32003D0422); EYVL N:o L 143, 11.6.2003, s. 35

Komission täytäntöönpanopäätös (2014/709/EU)

Maa- ja metsätalousministeriön asetus
afrikkalaisen sikaruton vastustamisesta annetun maa- maa- ja metsätalousministeriön
asetuksen muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti *muutetaan* afrikkalaisen sikaruton vastustamisesta annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (10/14) 5, 13, 19, 22, 23, 24, 26, 29, 30, 32–34 a ja 35 d § sekä liite 2, sellaisina kuin niistä ovat 32–34 a ja 35 d § asetuksessa 12/16, sekä *lisätään* asetukseen liite 3 seuraavasti:

5 §

Toimenpiteet pitopaikoissa, joista tauti on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä

Jos eläintautilain 22 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tutkimuksissa mahdollisista tartuntalähteistä ilmenneet tai muut syyt ovat riittäviä perustamaan virallisen eläintautiepäilyn niissä jäljitetyssä pitopaikoissa, joista afrikkalainen sikarutto on voinut tarttua tai joihin se on voinut levitä, tehdään eläintautilain 23 §:ssä tarkoitettu päätös toimenpiteistä taudin leviämisen estämiseksi. Päätöksen ja siitä poikkeamisen osalta sovelletaan, mitä tämän asetuksen 4 §:ssä säädetään.

Jos tartunnan todennäköisyys pitopaikassa on suuri, Ruokavirasto voi määrätä pitopaikan siat eläintautilain 26 §:n 2 momentin nojalla lopetettaviksi virallisen eläintautiepäilyn perusteella. Lopetettaviksi määrätyistä eläimistä on määrättävä otettavaksi näytteitä epidemiologisia tutkimuksia varten.

13 §

Afrikkalaisen sikaruton virallinen eläintautiepäily tai todettu tartunta teurastamossa

Jos afrikkalaista sikaruttoa epäillään tai todetaan esiintyvän teurastamossa, eläintutilain 22 §:n 3 momentissa tarkoitetuissa tarkastuksissa on tarkastettava sikojen merkinnät ja eläinluettelot niissä pitopaikoissa, joista siat otettiin kuljetettaviksi.

Poiketen siitä, mitä 4 §:ssä säädetään, teurastamoon kohdistetaan eläintutilain 23 §:n nojalla päätös, jolla kielletään eläinten tuominen teurastamoon sekä niiden siirtäminen sieltä pois. Päätös on 10 §:ssä säädetystä poiketen kumottava, kun 24 tuntia on kulunut siitä, kun puhdistus- ja desinfiointitoimenpiteet on suoritettu loppuun teurastamossa.

Teurastamon osalta ei sovelleta, mitä 9 §:ssä säädetään uusien eläinten ottamisesta ja niiden tutkimisesta.

19 §

Suojavyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi

Suojavyöhykkeellä on eläintutilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä:

- 1) vyöhykkeellä sijaitsevista sikojen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat seuraamaan sikojen terveydentilaa ja ilmoittamaan kuolleista ja sairastuneista sioista kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle;
- 2) sikojen pitopaikoissa käyvät henkilöt pukeutumaan vain kyseisessä pitopaikassa käytettäviin suojavaatteisiin, vaihtamaan jalkineensa eläinsuojien sisään- ja uloskäynnin yhteydessä niin, että eläinsuojissa käytettävien jalkineiden ja eläinsuojien ulkopuolella käytettävien jalkineiden jalanjäljet eivät kohtaa sekä pesemään ja desinfiomaan kätensä eläinsuojaan tullessaan ja sieltä poistuessaan;
- 3) pitopaikoista vastuussa olevia toimijoita varaamaan mahdollisuus jalkineiden desinfiointiin sekä käsien pesuun ja desinfiointiin sekä toteuttamaan pitopaikan sisään- ja uloskäyntien asianmukainen desinfiointi;
- 4) kieltämään sikojen kuljetukseen käytettyjen ajoneuvojen siirtäminen vyöhykkeeltä pois ennen kuin ne on puhdistettu ja desinfioitu;
- 5) aluehallintovirasto huolehtimaan, että vyöhykkeellä valvotaan ajoneuvojen desinfiointia koskevien veloitteiden noudattamista ja toteutetaan desinfiointia koskevia tarvittavia lisätoimenpiteitä;
- 6) aluehallintovirasto huolehtimaan, että kaikki suojavyöhykkeellä ammutut ja kuolleena löydetyt luonnonvaraiset villisiaat tutkitaan afrikkalaisen sikaruton varalta; sekä
- 7) sivutuotteet käsiteltäväksi tai hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu afrikkalaisen sikaruton leviämisen vaaraa.

22 §

Poikkeusluvut suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta lähteviin sikojen kuljetuksiin

Kun vähintään 40 vuorokautta on kulunut alkudesinfektiosta ja tarvittavasta vektoreiden torjunnasta pitopaikassa, jossa afrikkalaista sikaruttoa on todettu, aluehallintovirasto voi hakemuksesta myöntää eläintutilain 38 §:n nojalla luvan poiketa 20 §:n 1 momentissa tarkoitettua kiellosta sikojen kuljettamiseksi suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta:

- 1) teurastettavaksi luvassa nimettävään, rajoitusvyöhykkeellä tai erityisestä syystä muualla sijaitsevaan teurastamoon;
- 2) lopetettavaksi laitokseen, jossa ne lopettamisen jälkeen käsitellään siten, ettei siitä aiheudu afrikkalaisen sikaruton leviämisen vaaraa; tai
- 3) muihin suojavyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin.

Jos pitopaikassa on sovellettu erityisen tehokasta näytteidenotto-ohjelmaa, jonka avulla afrikkalaisen sikaruton esiintyminen on voitu sulkea pois, voidaan 1 momentissa annettu määräaika lyhentää 30 vuorokaudeksi.

Luvan myöntäminen edellyttää, että:

- 1) kunnaneläinlääkäri on tutkinut pitopaikassa olevat siat kliinisesti ja samassa yhteydessä mitannut sikojen ruumiinlämmön;
- 2) kunnaneläinlääkäri on tarkastanut sikojen merkinnät ja eläinluettelot; sekä
- 3) tutkimuksissa ei ole havaittu viitteitä afrikkalaisen sikaruton esiintymisestä pitopaikassa eikä eläinten merkintöihin tai eläinluetteloihin liittyviä puutteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää 3 momentissa säädetyin edellytyksin myös tapauksissa, joissa suojavyöhykkeellä on todettu tartuntaa useammassa kuin yhdessä pitopaikassa, edellyttäen, että vähintään 30 vuorokautta on kulunut vyöhykkeen perustamisesta ja sikojen siirtäminen on välttämätöntä niiden hyvinvointiin tai muihin sikojen pitoon liittyvien ongelmien välttämiseksi.

Kuljetus voidaan aloittaa vasta, kun kunnaneläinlääkäri on sinetöinyt kuljetusajoneuvon tai se on sinetöity hänen valvonnassaan.

23 §

Poikkeusluvalla kuljetettavien sikojen teurastus sekä lihan käsittely ja merkintä

Aluehallintovirasto ilmoittaa 22 §:ssä tarkoitetusta teuraskuljetusta koskevasta poikkeusluvasta teurastamo- ja valvovalle viranomaiselle, ja tämä ilmoittaa aluehallintovirastolle sikojen saapumisesta. Teurastettavat siat on pidettävä ja teurastettava erillään muista sioista. Sikojen *ante mortem*- ja *post mortem*-tarkastuksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota mahdollisiin merkkeihin afrikkalaisesta sikarutosta. Teurastetuista ja lopetetuista sioista on otettava riittävä määrä näytteitä afrikkalaisen sikaruton varalta.

Liha, joka on saatu suojavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta 22 §:n mukaisesti poikkeusluvalla teurastettavaksi kuljetetuista sioista, merkitään liitteen 2 mukaisesti ja käsitellään liitteen 1 mukaisesti. Liha on sen kuljettamisen, käsittelyn ja varastoinnin aikana pidettävä erillään suojavyöhykkeen ulkopuolelta peräisin olevasta lihasta, kunnes se on käsitelty. Jos liha lähetetään käsiteltäväksi toiseen laitokseen, lähetys sinetöidään.

24 §

Sikojen kuljettaminen suojavyöhykkeen ulkopuolelta suojavyöhykkeelle teurastettavaksi

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan Euroopan unionin lainsäädännön niin salliessa myöntää lupa poiketa 20 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta sikojen kuljettamiseksi suojavyöhykkeen ulkopuolelta suojavyöhykkeellä sijaitsevaan teurastamoon välittömästi teurastettaviksi.

Silloin kun vyöhyke sijaitsee 33 §:ssä tarkoitetulla luonnonvaraisessa villisiassa todetun taudin vuoksi perustetulla rajoitusvyöhykkeellä, poikkeusluvalla siirretyistä sioista saatu liha sekä siitä saadut raakalihavalmisteet, lihavalmisteet ja muut sianlihasta koostuvat tai sitä sisältävät tuotteet voidaan saattaa markkinoille vain kotimaassa edellyttäen, että liha tai tuotteet täyttävät eläinten terveyttä koskevista toimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton torjumiseksi eräissä jäsenvaltioissa ja täytäntöönpanopäätöksen 2014/178/EU kumoamisesta annetun komission täytäntöönpanopäätöksen (2014/709/EU, jäljempänä *komission täytäntöönpanopäätös 2014/709/EU*) 12 a artiklassa säädetyt vaatimukset.

26 §

Valvontavyöhykkeellä toteutettavat toimenpiteet tartunnan leviämisen estämiseksi

Valvontavyöhykkeellä on eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä määrättävä:

- 1) vyöhykkeellä sijaitsevista sikojen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat seuraamaan sikojen terveydentilaa ja ilmoittamaan kuolleista ja sairastuneista sioista kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle;
- 2) sikojen pitopaikoissa käyvät henkilöt pukeutumaan vain kyseisessä pitopaikassa käytettäviin suojavaatteisiin, vaihtamaan jalkineensa eläinsuojien sisään- ja uloskäynnin yhteydessä niin, että eläinsuojissa käytettävien jalkineiden ja eläinsuojien ulkopuolella käytettävien jalkineiden jalanjäljet eivät kohtaa sekä pesemään ja desinfioimaan kätensä eläinsuojaan tullessaan ja sieltä poistuessaan;
- 3) pitopaikoista vastuussa olevia toimijoita varaamaan mahdollisuus jalkineiden desinfiointiin desinfektioaltaassa sekä käsien pesuun ja desinfiointiin sekä toteuttamaan pitopaikan sisään- ja uloskäyntien asianmukainen desinfiointi;
- 4) kieltämään sikojen kuljetukseen käytettyjen ajoneuvojen siirtäminen vyöhykkeeltä pois ennen kuin ne on puhdistettu ja desinfioitu;
- 5) aluehallintovirasto huolehtimaan, että kaikki vyöhykkeellä ammutut ja kuolleena löydetyt luonnonvaraiset villisiat tutkitaan afrikkalaisen sikaruton varalta; sekä
- 6) sivutuotteet käsiteltäväksi tai hävitettäväksi tavalla, josta ei aiheudu afrikkalaisen sikaruton leviämisen vaaraa.

29 §

Poikkeusluvut sikojen kuljettamiseksi valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 27 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta sikojen kuljettamiseksi valvontavyöhykkeen ulkopuolelta valvontavyöhykkeelle.

Kun vähintään 30 vuorokautta on kulunut alkudesinfektiosta ja tarvittavasta vektoreiden torjunnasta pitopaikassa, jossa afrikkalaista sikaruttoa esiintyy, eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan tämän asetuksen 22 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä myöntää lupa poiketa 27 §:n 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta sikojen kuljettamiseksi valvontavyöhykkeellä sijaitsevasta pitopaikasta:

- 1) teurastettavaksi luvassa nimettävään, suoja- tai valvontavyöhykkeellä tai erityisestä syystä muualla sijaitsevaan teurastamoon;
- 2) lopetettavaksi laitokseen, jossa ne lopettamisen jälkeen käsitellään siten, ettei siitä aiheudu afrikkalaisen sikaruton leviämisen vaaraa; tai
- 3) muihin suoja- tai valvontavyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin.

Jos pitopaikassa on sovellettu erityisen tehokasta näytteidenotto-ohjelmaa, jonka avulla afrikkalaisen sikaruton esiintyminen on voitu sulkea pois, voidaan 2 momentissa säädetty määräaika lyhentää 21 vuorokaudeksi.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää 2 momentissa säädetyn edellytyksin myös tapauksissa, joissa valvontavyöhykkeellä on todettu tartuntaa useammassa kuin yhdessä pitopaikassa, edellyttäen, että vähintään 30 vuorokautta on kulunut vyöhykkeen perustamisesta ja sikojen siirtäminen on välttämätöntä niiden hyvinvointiin tai muihin sikojen pitoon liittyvien ongelmien välttämiseksi.

Kuljetus voidaan aloittaa vasta, kun kunnaneläinlääkäri on sinetöinyt kuljetusajoneuvon tai se on sinetöity hänen valvonnassaan.

30 §

Sikojen teurastus sekä lihan tunnistusmerkintä, käsittely ja käyttö valvontavyöhykkeellä

Valvontavyöhykkeen ulkopuolelta suoraan teurastettaviksi siirretyistä sioista saadun lihan sekä siitä saatujen tuotteiden osalta sovelletaan, mitä 24 §:n 2 momentissa säädetään.

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitettulla poikkeusluvalla teurastettaviksi kuljetettujen sikojen teurastamisen sekä sioista saadun lihan käsittelyn ja merkitsemisen osalta on määrättävä noudatettavaksi, mitä 23 §:ssä säädetään suojavyöhykkeellä kuljetettavien sikojen teurastuksesta sekä lihan käsittelystä ja merkitsemisestä.

32 §

Luonnonvaraisessa villisiassa todetun afrikkalaisen sikaruton vuoksi perustettava väliaikainen rajoitusvyöhyke sekä sillä sovellettavat toimenpiteet ja kiellot

Luonnonvaraisessa villisiassa todetun afrikkalaisen sikaruton esiintymispaikan ympärillä olevalle alueelle, jolla riski taudin esiintymisestä ja leviämisestä on suuri, perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla viipymättä väliaikainen rajoitusvyöhyke.

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä on:

- 1) määrättävä kunnaneläinlääkäri tarkastamaan 3 km säteellä tautitapauksesta sijaitsevat sikojen pitopaikat aluehallintoviraston laatiman pitopaikkaluettelon perusteella sekä tarkastuksen yhteydessä tarkastamaan sikojen merkinnät ja eläinluettelot ja ottamaan tarvittaessa näytteitä afrikkalaisen sikaruton varalta;
- 2) määrättävä vyöhykkeellä sijaitsevista sikojen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat seuraamaan sikojen terveydentilaa ja ilmoittamaan kuolleista ja sairastuneista sioista kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle ja määrättävä aluehallintovirasto järjestämään tarvittavat näytteenotot sikojen pitopaikoissa afrikkalaisen sikaruton varalta;
- 3) määrättävä sikojen pitäjät pitämään luetteloa pitopaikoissa käyvistä henkilöistä pois lukien teurastamot, rajatarkastusasemat ja muut erityiset pitopaikat kuten eläintarhat;
- 4) määrättävä kunnaneläinlääkäri tarvittaessa tarkastamaan myös muut väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevat sikojen pitopaikat aluehallintoviraston laatiman pitopaikkaluettelon perusteella sekä tarkastuksen yhteydessä tarkastamaan sikojen merkinnät ja eläinluettelot ja ottamaan tarvittaessa näytteitä afrikkalaisen sikaruton varalta;

- 5) kiellettävä sikojen siirtäminen väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevaan pitopaikkaan tai sieltä pois;
- 6) määrättävä pitopaikoista vastuussa olevat toimijat pitämään sikoja eläinsuojissa tai muutoin eristettyinä luonnonvaraisista villisioista;
- 7) kiellettävä luonnonvaraisesta villisiasta saadun lihan ja saatujen käsittelemättömien sivutuotteiden ja villisian osien tuominen väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä sijaitseviin sikojen pitopaikkoihin;
- 8) kiellettävä materiaalien ja välineiden sekä rehujen ja kuivikkeiden, jotka voivat olla afrikkalaisen sikaruton viruksen saastuttamia, tuominen väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä sijaitseviin sikojen pitopaikkoihin tai vieminen vyöhykkeen ulkopuolella oleviin sikojen pitopaikkoihin;
- 9) määrättävä sikojen pitopaikoissa käyvät henkilöt pukeutumaan vain kyseisessä pitopaikassa käytettäviin suojavaatteisiin, vaihtamaan jalkineensa eläinsuojien sisään- ja uloskäynnin yhteydessä niin, että eläinsuojissa käytettävien jalkineiden ja eläinsuojien ulkopuolella käytettävien jalkineiden jalanjäljet eivät kohtaa sekä pesemään ja desinfioimaan kätensä eläinsuojaan tullessaan ja sieltä poistuessaan;
- 10) määrättävä pitopaikoista vastuussa olevia toimijoita varaamaan mahdollisuus jalkineiden desinfiointiin desinfektioaltaassa sekä käsien pesuun ja desinfiointiin sekä toteuttamaan pitopaikan sisään- ja uloskäyntien asianmukainen desinfiointi;
- 11) kiellettävä sikojen sperman, alkuiden ja munasolujen sekä sioista peräisin olevien sivutuotteiden siirtäminen väliaikaisen rajoitusvyöhykkeen ulkopuolelle;
- 12) määrättävä, että ajoneuvot, joita käytetään väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä pidettyjen sikojen kuljettamiseen poikkeusluvalla tai mainituista sioista saatujen sivutuotteiden kuljettamiseen, puhdistetaan ja desinfioidaan välittömästi kunkin kuljetuksen jälkeen, ja että liikenteenharjoittaja säilyttää suoritettua puhdistusta ja desinfiointia koskevat todisteet ajoneuvossa;
- 13) kiellettävä luonnonvaraisten villisikojen, niistä saadun tuoreen lihan ja siitä saatujen raakalihavalmisteiden ja lihavalmisteiden sekä muiden osien ja sivutuotteiden siirtäminen väliaikaisen rajoitusvyöhykkeen sisällä sekä vyöhykkeen ulkopuolelle;
- 14) kiellettävä muun kuin 13 kohdassa tarkoitetun sianlihan sekä siitä saatujen raakalihavalmisteiden ja lihavalmisteiden siirtäminen Suomen ulkopuolelle, jos liha tai valmisteet on tuotettu väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä sijaitsevassa laitoksessa tai saatu väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä pidetyistä sioista ja jos niille ei ole tehty liitteessä 1 mainittua käsittelyä;
- 15) määrättävä, että muu kuin 13 kohdassa tarkoitettu sianliha sekä siitä saadut raakalihavalmisteet ja lihavalmisteet, joita ei saa toimittaa Suomen rajojen ulkopuolelle, merkitään liitteen 3 mukaisella erityisellä terveystai tunnustusmerkillä.

Ruokaviraston on lisäksi määrättävä aluehallintovirasto huolehtimaan, että kaikki väliaikaisella rajoitusvyöhykkeellä ammutut ja kuolleena löydetyt luonnonvaraiset villisiat tutkitaan ja että niistä otetaan näytteitä afrikkalaisen sikaruton varalta. Ruokaviraston on lisäksi määrättävä aluehallintovirasto huolehtimaan luonnonvaraisten villisikojen ruhojen hävittämisestä tavalla, josta ei aiheudu afrikkalaisen sikaruton leviämisen vaaraa.

Aluehallintovirasto voi eläintautilain 38 §:n nojalla myöntää luvan poiketa 2 momentissa tarkoitetusta kiellosta. Lupaa ei saa kuitenkaan myöntää 14 tai 15 kohdassa tarkoitetusta kiellosta tai velvoitteesta eikä sikojen taikka niiden sperman, alkuiden tai munasolujen toimittamiseen Suomen rajojen ulkopuolelle.

Väliaikainen rajoitusvyöhyke lakkautetaan 33 §:ssä tarkoitetun rajoitusvyöhykkeen perustamisen yhteydessä tai kun 2 momentin 1 kohdassa ja 3 momentissa tarkoitetut

tarkastukset, tutkimukset ja toimenpiteet on tehty eikä ole syytä epäillä afrikkalaista sikaruttoa esiintyvän alueella.

33 §

Luonnonvaraisessa villisiassa todetun afrikkalaisen sikaruton vuoksi perustettava rajoitusvyöhyke

Luonnonvaraisessa villisiassa todetun afrikkalaisen sikaruton esiintymispaikan ympärillä olevalle alueelle perustetaan eläintautilain 33 §:n nojalla rajoitusvyöhyke, johon sovelletaan tämän luvun sekä 9 a luvun säännöksiä. Rajoitusvyöhyke jaetaan taudin leviämiseen liittyvän riskin mukaisesti I ja II osaan siten, että II osa on suuremman riskin alue.

Jos vyöhykkeellä on alueita, joilla afrikkalaista sikaruttoa esiintyy pitopaikassa pidettävissä sioissa tai joille tauti on vaarassa levitä niistä, rajoitusvyöhykkeestä erotetaan myös kyseiset alueet kattava III osa. Siltä osin kuin kyseiset alueet sijaitsevat myös 4 luvun säännösten mukaisesti perustetulla suoja- tai valvontavyöhykkeellä ja 4—8 luvussa tarkoitetut kiellot, ehdot, rajoitukset ja toimenpiteet ovat ristiriidassa tässä luvussa ja 9 a luvussa tarkoitettujen kieltojen, ehtojen, rajoitusten ja toimenpiteiden kanssa, Ruokaviraston on määrättävä, että alueilla on noudatettava kielloista, ehdoista, rajoituksista ja toimenpiteistä tiukimpia.

34 §

Rajoitusvyöhykettä koskevat toimenpiteet ja kiellot

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitetulla päätöksellä on:

- 1) määrättävä vyöhykkeellä sijaitsevista sikojen pitopaikoista vastuussa olevat toimijat seuraamaan sikojen terveydentilaa ja ilmoittamaan kuolleista ja sairastuneista sioista kunnaneläinlääkärille tai aluehallintovirastolle ja määrättävä aluehallintovirasto järjestämään tarvittavat näytteenotot sikojen pitopaikoissa afrikkalaisen sikaruton varalta;
- 2) määrättävä sikojen pitäjät pitämään luetteloja pitopaikoissa käyvistä henkilöistä pois lukien teurastamot, rajatarkastusasemat ja muut erityiset pitopaikat kuten eläintarhat;
- 3) määrättävä pitopaikoista vastuussa olevat toimijat pitämään sikoja eläinsuojissa tai muutoin eristettyinä luonnonvaraisista villisioista;
- 4) kiellettävä luonnonvaraisesta villisiasta saadun lihan ja saatujen käsittelemättömien sivutuotteiden ja villisian osien tuominen rajoitusvyöhykkeellä sijaitseviin sikojen pitopaikkoihin;
- 5) kiellettävä materiaalien ja välineiden sekä rehujen ja kuivikkeiden, jotka voivat olla afrikkalaisen sikaruton viruksen saastuttamia, tuominen rajoitusvyöhykkeellä sijaitseviin pitopaikkoihin;
- 6) määrättävä sikojen pitopaikoissa käyvät henkilöt pukeutumaan vain kyseisessä pitopaikassa käytettäviin suojavaatteisiin, vaihtamaan jalkineensa eläinsuojien sisään- ja uloskäynnin yhteydessä niin, että eläinsuojissa käytettävien jalkineiden ja eläinsuojien ulkopuolella käytettävien jalkineiden jalanjaljet eivät kohtaa sekä pesemään ja desinfiomaan kätensä eläinsuojaan tullessaan ja sieltä poistuessaan;
- 7) määrättävä pitopaikoista vastuussa olevia toimijoita varaamaan mahdollisuus jalkineiden desinfiointiin desinfektioaltaassa sekä käsien pesuun ja desinfiointiin sekä toteuttamaan pitopaikan sisään- ja uloskäyntien asianmukainen desinfiointi;

- 8) määrättävä, että ajoneuvot, joita käytetään rajoitusvyöhykkeellä pidettyjen sikojen tai niistä saatujen sivutuotteiden kuljettamiseen, puhdistetaan ja desinfioidaan välittömästi kunkin kuljetuksen jälkeen, ja että liikenteenharjoittaja säilyttää suoritettua puhdistusta ja desinfiointia koskevat todisteet ajoneuvossa;
- 9) kiellettävä luonnonvaraisten villisikojen sekä niistä saadun tuoreen lihan ja siitä saatujen raakalihavalmisteiden ja lihavalmisteiden siirtäminen rajoitusvyöhykkeen osasta muualle Suomeen;
- 10) kiellettävä 9 kohdassa mainitun lihan ja valmisteiden käyttämisen ihmisravinnoksi, lukuun ottamatta vyöhykkeen I osassa ammuttujen villisikojen ruhojen käyttämistä metsästäjän omassa taloudessa sen jälkeen, kun ruhot on tutkittu afrikkalaisen sikaruton varalta kielteisillä tuloksilla;
- 11) määrättävä, että muu kuin 9 kohdassa tarkoitettu sianliha sekä siitä saadut raakalihavalmisteet ja lihavalmisteet, jotka on tuotettu rajoitusvyöhykkeen II tai III osassa tai mainitusta osasta peräisin olevista sioista ja joita saa toimittaa kotimaan markkinoille mutta ei Suomen rajojen ulkopuolelle, merkitään liitteen 3 mukaisella erityisellä terveys- tai tunnistusmerkillä;
- 12) määrättävä, että vain vyöhykkeen osan sisäiseen käyttöön kelpaavaa muuta kuin 9 kohdassa tarkoitettua sianlihaa sekä siitä saatuja raakalihavalmisteita ja lihavalmisteita saa saattaa markkinoille vain, jos se merkitään muulla kuin liitteen 3 mukaisella komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU 16 artiklassa tarkoitettulla erityisellä terveys- tai tunnistusmerkillä, sekä määrättävä merkin muodosta.

Päätöksellä on myös määrättävä aluehallintovirasto huolehtimaan, että kaikki rajoitusvyöhykkeen osassa II ja III ammutut ja rajoitusvyöhykkeen osassa I, II tai III kuolleena löydetyt luonnonvaraiset villisiat tutkitaan ja että niistä otetaan näytteitä afrikkalaisen sikaruton varalta. Rajoitusvyöhykkeen osassa I aluehallintoviraston on huolehdittava, että kaikista ammutuista luonnonvaraista villisioista otetaan näytteitä afrikkalaisen sikaruton varalta.

Päätöksellä on myös määrättävä aluehallintovirasto huolehtimaan kaikkien rajoitusvyöhykkeen II ja III osassa ammuttujen ja kuolleena löydettyjen luonnonvaraisten villisikojen ruhojen sekä niiden rajoitusvyöhykkeen I osassa ammuttujen tai löydettyjen luonnonvaraisten villisikojen ruhojen, joissa afrikkalaista sikaruttoa todetaan, hävittämisestä tavalla josta ei aiheudu afrikkalaisen sikaruton leviämisen vaaraa.

34 a §

Kielto siirtää sikoja rajoitusvyöhykkeen II ja III osan ulkopuolelle

Eläintautilain 34 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä on kiellettävä sikojen siirtäminen rajoitusvyöhykkeen II tai III osasta sen ulkopuolelle.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitettua kiellosta sellaisten sikojen siirtämiseksi vyöhykkeen II osasta muualle Suomeen:

- 1) jotka ovat olleet pitopaikassaan vähintään siirtoa edeltävien 30 vuorokauden ajan tai syntymästään saakka;
- 2) joiden pitopaikkaan ei ole tuotu siirtoa edeltäneiden 30 vuorokauden aikana sikoja rajoitusvyöhykkeen II tai III osasta; sekä
- 3) jotka täyttävät komission täytäntöönpanopäätöksen 3 artiklan 2 kohdan mukaisia tutkimuksia koskevat edellytykset tai joiden pitopaikka täyttää mainitun artiklan 3 kohdan mukaiset edellytykset.

Jos siirretään vyöhykkeen II osasta välittömästi teurastettaviksi, 2 momentissa tarkoitetun poikkeusluvun myöntämisen edellytyksenä on kuitenkin komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU 3 b artiklassa säädettyjen vaatimusten täyttyminen.

Eläintautilain 38 §:n nojalla voidaan vyöhykkeen III osassa myöntää lupa poiketa 1 momentissa tarkoitetusta kiellosta:

- 1) sikojen siirtämiseksi vyöhykkeen III osasta muualle Suomeen edellyttäen, että komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU 3 a artiklan 1—4 kohdassa säädettyjen edellytysten täyttyminen voidaan varmistaa; tai
- 2) sikojen siirtämiseksi vyöhykkeen III osasta muualle Suomeen välittömästi teurastettaviksi edellyttäen, että 2 momentissa mainittujen vaatimusten lisäksi komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU 4 artiklan 3—9 kohdassa säädettyjen lisäedellytysten täyttyminen voidaan varmistaa ja että sikojen teurastaminen vyöhykkeen III osassa sijaitsevassa komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU 12 artiklan mukaisesti hyväksytyssä laitoksessa ei ole teurastuskapasiteettiin liittyvistä syistä mahdollista.

35 d §

Kielto siirtää rajoitusvyöhykkeen II tai III osasta peräisin olevaa sianlihaa ja -lihavalmisteita maan rajojen ulkopuolelle

Toisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin tai muihin kuin jäsenvaltioihin ei saa siirtää sellaisista sioista saatua tuoretta lihaa tai siitä saatuja raakalihavalmisteita tai sianlihavalmisteita, joiden alkuperä- tai lähtöpitopaikka sijaitsee 33 §:ssä tarkoitetun rajoitusvyöhykkeen II tai III osassa.

Kielto ei kuitenkaan koske rajoitusvyöhykkeen II osasta peräisin tai lähtöisin olevista, 34 a §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitetulla poikkeusluvalla siirretyistä sioista saatua lihaa ja saatuja valmisteita.

Kiellon estämättä saadaan lisäksi siirtää lihaa ja valmisteita:

- 1) jotka on käsitelty liitteen 1 mukaisesti sekä kuljettamisen, käsittelyn ja varastoinnin aikana pidetty erillään lihasta ja valmisteista, jotka on saatu rajoitusvyöhykkeen II ja III osan ulkopuolella pidetyistä sioista; sekä
- 2) joiden mukana on terveystodistus, ja unionin sisäiseen kauppaan tarkoitetun terveystodistuksen II osassa lukee: ”Eläinten terveyttä koskevista toimenpiteistä afrikkalaisen sikaruton torjumiseksi eräissä jäsenvaltioissa 9 päivänä lokakuuta 2014 annetun komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU mukainen valmiste.”

Rajoitusvyöhykkeen II tai III osasta ei saa siirtää toisiin Euroopan unionin jäsenvaltioihin tai muihin kuin jäsenvaltioihin myöskään sellaisista sioista saatua tuoretta lihaa tai siitä saatuja raakalihavalmisteita tai sianlihavalmisteita, joita on syntymästään asti pidetty rajoitusvyöhykkeen II ja III osan ulkopuolella sijaitsevassa pitopaikassa, ellei lihaa tai tuotteita ole tuotettu, varastoitu ja käsitelty laitoksessa, jonka aluehallintovirasto on hyväksynyt komission täytäntöönpanopäätöksen 2014/709/EU 12 artiklan mukaisesti eläintautilain 85 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla.

Tämä asetus tulee voimaan 17 päivänä joulukuuta 2020.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2020

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä

Neuvotteleva virkamies Katri Levonen

Liite 2

Käsiteltäväksi toimitettavan lihan terveystunnuksen ja tunnistusmerkkiä koskevat vaatimukset

1. Tuoreessa lihassa käytetään asetuksen EU 2019/627 art. 48 ja liitteen II mukaista terveystunnuksen, johon on lisätty kaksi ristiin kulkevaa suoraa viivaa, jotka leikkaavat toisensa keskellä soikiota siten, että soikiossa olevat tiedot eivät peity.
2. Jos liha on leikattu siten, että 1 momentissa säädetty leima ei näy lähetettävässä erässä, lihan kääreessä ja siihen yhdistettävissä asiakirjoissa tulee olla tunnistusmerkki, joka muodoltaan vastaa 1 kohdassa säädettyjä vaatimuksia tai tunnistusmerkin tiedot. Tunnistusmerkin on oltava luettava, pysyvä ja laadittu helposti luettavin kirjaimin.

Liite 3

Vain kotimaan kauppaan kelpaavan lihan ja lihavalmisteiden erityistä terveys- ja tunnistusmerkkiä koskevat vaatimukset

Erityisen terveys- tai tunnistusmerkin tulee olla suorakaiteen muotoinen.

Seuraavien tietojen on oltava siinä täysin luettavassa muodossa:

- yläosassa FINLAND tai ISO-koodi FI suuraakkosin
- sen alla teurastamon hyväksymisnumero

Terveysmerkin on oltava kooltaan vastaava kuin liitteessä 2 tarkoitettu terveysmerkki. Tunnistusmerkin on oltava luettava, pysyvä ja laadittu helposti luettavin kirjaimin. Sen on oltava selvästi esillä (toimivaltaisista viranomaisista varten).